

Одеський національний університет імені І.І.Мечникова

Кафедра французької філології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
роботи

професор Хмарський В.М.

« 31 » _____ 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вступ до романської філології

Рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша
– французька

Факультет романо-германської філології

2020-2021

Робоча програма складена на основі навчальної програми з дисципліни «Вступ до романської філології».

Розробники:

Драгомирецький О.О., к. філол. наук, доцент, доцент кафедри французької філології

Весна Т.В., к. філол. наук, доцент, доцент кафедри французької філології

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри французької філології

Протокол № 1 від 28 08 2020 р.

Завідувач кафедри — Марінашвілі М.Д.

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету романо-германської філології

Протокол № 1 від 31 08 2020 р.

Голова НМК Телецька Т.В.

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри французької філології

Протокол № ___ від “___” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри французької філології

Протокол № ___ від “___” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 залікових модулів – 1 змістових модулів – 3	Галузь знань 03 Гуманітарні науки Спеціальність 035 Філологія Спеціалізація: 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)	Обов’язкова	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		2-й	-й
		<i>Семестр</i>	
		4-й	-й
		<i>Лекції</i>	
		30 год.	год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		20 год.	год.
		<i>Лабораторні</i>	
		год.	год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		40 год.	год.
		Форма підсумкового контролю: <i>Іспит</i>	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу полягає в ознайомленні з історичними етапами формування романських мов, соціо-культурними умовами переходу від соціолінгвальної ситуації на базі латинської мови до формування та становлення окремих повноцінних мовних систем.

Завдання курсу: об'єднати історичні, філологічні та мовознавчі частини курсу; дати студентам уяву про генезис романських мов, принципи їх класифікації; стимулювати формування рефлексії здобувачів вищої освіти щодо ролі краєзнавчих та соціокультурних чинників у соціолінгвальній ситуації на відповідних теренах в різні історичні періоди; заохочувати розвиток навичок самостійного навчання, абстрактного мислення, синтезу та аналізу.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких компетентностей:

а) загальних (ЗК):

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

б) спеціальних (СК):

СК04. Здатність аналізувати соціальні різновиди французької та англійської мов, описувати соціолінгвальну ситуацію.

Програмні результати навчання (ПР). У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен вміти:

ПР 09. Характеризувати соціальні різновиди французької та англійської мов, описувати соціолінгвальну ситуацію.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Романські мови: варіативність та періодизація

Тема 1. Романські мови сьогодні: загальна характеристика, основні поняття, проблематика, проблемні питання.

Тема 2. Мовна варіативність та її фактори: час, простір, соціум.

Тема 3. Періодизація мовних змін у романофонному середовищі Галії.

Змістовий модуль 2. Соціолінгвальні ситуації та історичні етапи в призмі життя та творчості авторів письмових пам'яток (V-VIII століття).

Тема 4. Культура та освіта доби Раннього Середньовіччя.

Тема 5. Августин : від Римської імперії до Граду Божого (християнська римська Північна Африка, 354-430 pp.).

Тема 6. Боеций (480-524 pp.) останній з представників класичної римської культури та перший з інтелектуалів Середньовіччя; Касіодор (490-583 pp.) політичний діяч та аристократ, засновник кляштора Віваріум (королівство остроготів, Італія).

Тема 7. Григорій Великий: християнський наставник на межі між Античністю та Середньовіччям (Італія, 540-604 pp.).

Тема 8. Григорій Турський : перший історик меровінгських королів (королівства Франків, 538-594 pp.).

Тема 9. Ізідор Севільський : останній латинський Отець Церкви та перший середньовічний енциклопедист (візиготське королівство, Іспанія, 570-636 pp.).

Тема 10. Беда Преподобний : відвоювання християнством колишньої римської Британії (672-735 pp.).

Тема 11. Поль Діакр : ломбардська Італія та королівство франків, 720-790 рр. ;
Алькуїн з Йорку : організатор каролінгського відродження, 730-804 рр.

Змістовий модуль 3. Романська філологія сьогодні: сучасна соціолінгвальна ситуація та напрямки досліджень.

Тема 12. Культурні оповіді як фактор захисту у філогенезі та онтогенезі (Борис Цирюльник).

Тема 13. Мова як рушій суспільної інтеграції: від письмових текстів до усного мовлення та міжмовної взаємодії (соціальна драматургія Гофмана; міжрозуміння у романофонній спільноті).

Тема 14. Елементи теорії концепту в гуманітарних дослідженнях (концепт “варвари” у Брюно Дюмезіля).

Тема 15. Елементи теорії дискурсу.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Всього	у тому числі			
		л	п	інд	ср
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Романські мови : варіативність та періодизація					
Тема 1. Романські мови сьогодні: загальна характеристика. Основні поняття романських студій, проблемні питання.	8	2	2		4
Тема 2. Мовна варіативність та її фактори: час, простір, соціум.	5	2			3
Тема 3. Періодизація мовних змін у романофонному середовищі Галії.	5	2			3
Разом за змістовим модулем 1	18	6	2		10
Змістовий модуль 2. Соціолінгвальні ситуації та історичні етапи в призмі життя та творчості авторів письмових пам'яток (V-VIII ст.).					
Тема 4. Культура та освіта доби Раннього Середньовіччя.	12	2	6		4

Тема 5. Августин : від Римської імперії до Граду Божого (християнська римська Північна Африка, 354-430 pp.).	4	2			2
Тема 6. Боецій, останній з представників класичної римської культури та перший з інтелектуалів Середньовіччя (480-524 pp.) та Касіодор, політичний діяч та аристократ, (490-583 pp.), королівство остроготів, Італія.	4	2			2
Тема 7. Григорій Великий: християнський наставник на межі між Античністю та Середньовіччям (Італія, 540-604 pp.).	4	2			2
Тема 8. Григорій Турський : перший історик меровінгських королів (королівства Франків, 538-594 pp.).	4	2			2
Тема 9. Ізідор Севільський : останній латинський Отець Церкви та перший середньовічний енциклопедист (візиготське королівство, Іспанія, 570-636 pp.).	4	2			2
Тема 10. Беда Преподобний : відвоювання християнством колишньої римської Британії (672-735 pp.).	4	2			2
Тема 11. Поль Діакр (ломбардська Італія та королівство франків, 720-790 pp.) та Алькуїн з Йорку (організатор каролінгського відродження, 730-804 pp.).	4	2			2
Разом за змістовим модулем 2	40	16	6		18
Змістовий модуль 3. Філологія французькою мовою сьогодні: сучасна соціолінгвальна ситуація та напрямки досліджень.					
Тема 12. Культурні оповіді як фактор захисту у філогенезі та онтогенезі (Борис Цирюльник).	7	2	2		3
Тема 13. Мова як рушій суспільної інтеграції: від письмових текстів до усного мовлення та міжмовної взаємодії (соціальна драматургія Ервіна Гофмана; міжрозуміння у романофонній спільноті).	12	2	6		4
Тема 14. Елементи теорії концепту в гуманітарних дослідженнях (еволюція поняття “варвари” в контексті історичних досліджень).	9	2	4		3
Тема 15. Елементи теорії дискурсу	4	2			2
Разом за змістовим модулем 3	32	8	12		12
Усього годин	90	30	20		40

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття навчальним планом не передбачені.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Географія Романії: країни романських мов (Тема 1)	2
2	Соціокультурні характеристики: письмо, шкільні норми та літературна традиція, мистецтво та знання еліти, елементи матеріальної культури (Тема 4)	6
3	Мова як фактор безпеки: аналіз прикладів (Тема 12)	2
4	Аналіз усного інтерактивного мовлення (Тема 13)	6
5	Аналіз французьких та українських концептів (Тема 14)	4
	Разом	20

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття навчальним планом не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Робота з картою: географічні ареали романських мов в історичному аспекті (Тема 1)	4
2	Фактори соціолінгвальної ситуації та варіативність (Тема 2)	3
3	Періоди соціолінгвальних змін: особливості (Тема 3)	3
4	Схарактеризуйте культурні та освітні інститути Раннього Середньовіччя (Тема 4)	4
5	Складіть короткий біографічний (основні життєві події) та бібліографічний опис (основні твори та стислий зміст) (Тема 5)	2
6	Складіть короткий біографічний (основні життєві події) та бібліографічний опис (основні твори та стислий зміст) (Тема 6)	2
7	Складіть короткий біографічний (основні життєві події) та бібліографічний опис (основні твори та стислий зміст) (Тема 7)	2
8	Складіть короткий біографічний (основні життєві події) та бібліографічний опис (основні твори та стислий зміст) (Тема 8)	2
9	Складіть короткий біографічний (основні життєві події) та бібліографічний опис (основні твори та стислий зміст) (Тема 9)	2
10	Складіть короткий біографічний (основні життєві події) та бібліографічний опис (основні твори та стислий зміст) (Тема 10)	2

	10)	
11	Складіть короткий біографічний (основні життєві події) та бібліографічний опис (основні твори та стислий зміст) (Тема 11)	2
12	Культурна оповідь як фактор захисту: Жермен Тільйон (Тема 12)	3
13	Міжрозуміння: аналіз функціонування у шкільному контексті. Аналіз усних інтерактивних дискурсів. (Тема 13)	4
14	Опишіть один (на вибір, у формі есе) концепт французької побутової (інтелектуальної) лінгвокультури, надайте опис таких елементів: виникнення, основні зміни (етапи), значення сьогодні. (Тема 14)	3
15	Елементи аналізу дискурсу окремих жанрів (Тема 15)	2
	Разом	40

9. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

ІНДЗ навчальним планом не передбачені.

10. Методи навчання

Лекція, дискусія, демонстрація аудіо-візуальних та візуально-дидактичних матеріалів, виконання завдань, що виносяться на самостійну роботу.

11. Методи контролю

Поточний контроль: оцінювання письмових завдань, усних відповідей, завдань, які виносяться на самостійне опрацювання.

Підсумковий контроль: письмовий іспит.

12. Питання для підсумкового контролю

1. Класична та народна латина: еволюція понять.
2. Фактори диференціації усної форми латинської мови.
3. Мовні трансформації: фактори лексико-семантичних перетворень.
4. Теорія стратів. Субстрати, суперстрати та адстрати, які мали вплив на формування романських мов.
5. Чинники дослідження соціолінгвальної ситуації.
6. Особливості соціолінгвальної ситуації у культурі Раннього Середньовіччя у Північній Африці за часів Августина.
7. Особливості соціолінгвальної ситуації у культурі Раннього Середньовіччя у Королівстві остроготів за часів Боеція та Касіодора.
8. Особливості соціолінгвальної ситуації у культурі Раннього Середньовіччя між Східною римською імперією, вторгненням ломбардів та складною санітарною ситуацією за часів Григорія Великого.
9. Особливості соціолінгвальної ситуації у культурі Раннього Середньовіччя у Меровінгській Галії за часів Григорія Турського.

10. Особливості соціолінгвальної ситуації у культурі Раннього Середньовіччя у Візиготському Королівстві за часів Ізідора Севільського.
11. Особливості соціолінгвальної ситуації у культурі Раннього Середньовіччя у Каролінгській Галії за часів Алькуїна та Поля Діакра.
12. Концепт: структура опису.
13. Аналіз усного інтерактивного мовлення: складові.
14. Мова як фактор забезпечення.
15. Дискурс: елементи аналізу.

13. Розподіл балів, які отримують студенти

У ході поточного контролю студент може отримати максимальну оцінку (100 балів) за кожен тематичний модуль. Відповідь під час іспиту теж оцінюється за 100-бальною шкалою. Фінальна оцінка з навчальної дисципліни це середнє арифметичне суми балів за поточний контроль та підсумковий контроль.

Поточний контроль															Підсумковий контроль (іспит)	Фінальна оцінка
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2								Змістовий модуль № 3					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	100	100
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100		

Критерії та шкала оцінювання: національна та ECTS

За системою ОНУ імені І.І.Мечникова	Оцінка ECTS	За національною шкалою	Визначення
90–100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти повно та ґрунтовно засвоїв всі теми робочої програми з навчальної дисципліни, вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання з кожної теми поточного та підсумкового контролю.
85–89	B	добре	Здобувач вищої освіти недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі теми робочої програми навчальної дисципліни. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни, виконав завдання з кожної теми поточного та підсумкового контролю в цілому.
75–84	C		Здобувач вищої освіти недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни. Окремі завдання з кожної теми поточного та підсумкового контролю виконав не в повному

			обсязі.
70–74	D	задовільно	Здобувач вищої освіти засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно і самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, не виконав окремі завдання поточного контролю з кожної теми та підсумкового контролю.
60–69	E		Здобувач вищої освіти засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни. Виконав лише окремі завдання з кожної теми поточного контролю в цілому.
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	Здобувач вищої освіти не засвоїв більшості тем робочої програми, не вміє викласти зміст більшості основних питань з навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань з кожної теми, поточного та підсумкового контролю в цілому.
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач вищої освіти не засвоїв програму навчальної дисципліни, не вміє викласти зміст жодної теми навчальної дисципліни, не виконав завдань поточного контролю.

14. Методичне забезпечення

15. Рекомендована література

Основна

1. Кіркowska І. С. Конспект лекцій із курсу «Вступ до романського мовознавства». Дусghjgtnhjdcnr: Пороги, 2013. 36 с.
2. Магушинець І.І. Вступ до романської філології. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2009. 79 с.

Додаткова

1. Allières J. Manuel de linguistique romane. Paris: Champion, 2001. 323 p.
2. Banniard M. Du latin aux langues romanes. Paris: Nathan, 1997. 125 p.
3. Dumézil B. La Reine Brunehaut. Paris: Fayard, 2008. 559 p.
4. Klinkenberg J.-M. Des langues romanes. 2ème édition. Bruxelles: De Boeck et Larcier, 1999. 313 p.
5. Les Barbares. Dictionnaire. Sous dir. de B. Dumézil. Paris: PUF, 2016. 1498 p.

16. Електронні інформаційні ресурси

1. Les invasions barbares par Bruno Dumézil (maître de conférences, Université Paris Ouest Nanterre). URL : <https://www.youtube.com/watch?v=bLLjwpvfGOo>
2. Le Haut Moyen Age en Europe Occidentale par Jean-Michel Dufays (professeur d'histoire et de philosophie, Haute Ecole P.-H. Spaak du Pôle Universitaire Européen de Bruxelles-Wallonie). URL : <https://www.youtube.com/watch?v=C8rBvS2IYIE>

3. Langue écrite et langue parlée en Aquitaine de l'Ouest aux VI et VIII siècles, par Michel Banniard (Professeur émérite à l'Université de Toulouse-II). URL : <https://www.youtube.com/watch?v=sRNnlaF1qeU>